

ПАМ'ЯТКА стосовно обмежень щодо отримання подарунків

Відповідно до статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), подарунок - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Для більшості людей прийняти подарунок – цілком звична та приємна справа. Однак, отримання подарунку особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та особами, які для цілей Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, може вплинути на прийняття ним певних рішень, що суперечать інтересам держави.

Саме тому в багатьох країнах існують обмеження щодо отримання подарунків для державних службовців та інших осіб, на зарплатню яких витрачаються кошти державного бюджету. Велика Британія, Польща, Чехія, Словацька Республіка – ось лише деякі зі списку країн, які рекомендують державним службовцям не приймати подарунки, якщо це може поставити під питання прийняття ними неправомірних рішень та їх доброчесність.

Які обмеження передбачені в Україні? В Україні визначені чіткі правила та обмеження щодо отримання подарунків. Вони визначені Законом України «Про запобігання корупції» (стаття 23).

Зокрема, Закон забороняє:

- одержувати подарунок, вартість якого перевищує один прожитковий мінімум, встановлений на день прийняття подарунка.
- одержання від однієї особи (групи осіб) протягом року подарунків, сукупна вартість яких перевищує два прожиткові мінімуми, встановлені для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки .

Виключення становлять такі випадки:

Коли подарунок дарується близькою особою.

Це такі особи: чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного посадовця.

Якщо вартість подарунка від близької особи – більше 5 прожиткових мінімумів, то такий подарунок обов'язково має бути відображений у щорічній декларації.

Якщо ж вартість подарунка перевищує 50 прожиткових мінімумів, то про його отримання вказати у повідомленні про суттєві зміни у майновому стані.

Коли подарунки одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, виграші, призи, премії, бонуси.

Подарунки, одержані особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та особами, які для цілей Закону прирівнюються до осіб,

уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним підприємствам, установам чи організаціям, є відповідно державною або комунальною власністю і передаються органу, підприємству, установі чи організації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Рішення, прийняте особою, зазначеною у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону, на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважаються такими, що прийняті в умовах конфлікту інтересів, і на ці рішення розповсюджуються положення статті 67 Закону (незаконні акти та правочини).

Відповідальність за порушення вказаних заборон.

Реагування на такі випадки входить до повноважень НАЗК. Після виявлення такого порушення НАЗК складає та направляє протокол до суду.

Саме суд вирішує, чи мало місце правопорушення та чи необхідно притягати посадовця до адміністративної відповідальності (стаття 172-5 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Якщо особу визнано винною, на неї накладається штраф у розмірі від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів, а подарунок конфіскується.

Якщо особа вчиняє порушення повторно, то штраф становить від 200 до 400 неоподатковуваних мінімумів, подарунок також конфіскується, до того ж, людина позбавляється права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.